

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ШТИХ І.І. Ціннісно-сміслові самовизначення особистості в епоху інформаційного суспільства.....	304
ШУБЕРТ М.Я., ІВАНОВА В.В. Проблема розвитку комунікативної культури дітей в психолого-педагогічних дослідженнях.....	306
ЩЕРБАН Г.В. Деякі психологічні особливості викладача в процесі змішаного навчання.....	309
ЩЕРБАН Т. Д., ГОБЛИК В. В. Вплив пандемії коронавірусу на психологію поведінки особистості.....	311
ЩЕРБАН Т.Д., БРЕЦКО І.І., АНТАЛИК А.В. Професійні компетенції як підгрунтя ефективної діяльності за фахом.....	314
ЩЕРБАН Т.Д., БРЕЦКО І.І., СІДУН А.Я. Психологічні параметри професійної успішності педагога.....	315

РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

БЛЯК Л.А., КОВАЧ К.В., БОКША Н. І. Змістові особливості навчальної екскурсії як форми організації навчального процесу учнівської молоді.....	318
БОРА Н. Ю. Оптимізація інструментів інтерактивного маркетингу в закладах охорони здоров'я.....	320
БРАТЮК В.П., МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Г.Т. Сучасний стан страхового ринку в Україні.....	322
ГАБОВДА О.В. Адитивне виробництво у світовій енергетиці та перспективи вітчизняної енергетичної галузі.....	326
ГАВРИЛЕЦЬ О. В., ГАВРИЛЕЦЬ О. А. До питання оцінки впливу діяльності служби зайнятості на ринок праці.....	328
ГЛАДИНЕЦЬ Н. Ю. Валютна лібералізація та її вплив на економіку.....	330
ГОБЛИК В.В., ЩЕРБАН Т.Д. Формування активного ринку праці на депресивних територіях.....	332
ГОБРЕЙ М.В. Інвестиційна діяльність регіонів в період війни.....	333
ГОЗОРА В., РЕСЛЕР М. Інвестиційна діяльність: реалії та перспективи	335
ГОЛОВАЧКО В. М., ГОЛОВАЧКО В. В. Фінансово-економічний контроль на підприємствах будівельної галузі.....	337
ГОЛУБКА Я.В., ЗОЗУЛЯК М.М. Історія виникнення та розвитку міжнародних стандартів фінансової звітності.....	340
ЖАХАЛОВ Є. Основи маркетингової стратегії.....	342
ZHIGUTS YU., LAZAR V., HOMJAK B. Technologies of synthesis of materials with pre-defined properties.....	344
ЗАРІЧНА О.В. Вплив етики бізнесу на формування ділових взаємовідносин....	346
ЗАЯЦЬ О., ЛАЛАК І. Особливості інноваційної діяльності підприємства.....	347
ІГНАТИШИН М.І., МАКСЮТОВА О.В. Статистичний аналіз трейдингу на криптовалютному ринку.....	350
КАБАЦІЙ В.М., МАКСЮТОВА О.В. Інтелектуальна власність в умовах євроінтеграційних процесів.....	353
КАБАЦІЙ В.М., ФОРДЗЮН Ю.І., ПИТЬОВКА О.Ю. Оптико-електронний сенсор для систем вентиляції.....	355
КІШ Л.О., КОВАЛЬ Т.В. Сучасні аспекти промислового проектування одягу	357
КОЗАРЬ О.П., ЛАПЧУК Н.В. Хіміко-екологічні проблеми чистого повітря. Колообіг кисню в природі.....	358
КОЗАРЬ О.П., МАЛЯРЧИК І.В. Окремі аспекти хіміко-екологічних проблем сьогодення. Забруднювачі навколишнього середовища.....	360

отримати більший прибуток при позитивному розгортанні подій, а й перестраховатися від втрат, якщо реалізовуватиметься негативний сценарій.

УДК 657

ГОЛОВАЧКО В. М.
Мукачівський державний університет

ГОЛОВАЧКО В. В.
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Контроль є об'єктивно необхідною складовою механізму управління при будь-якому способі виробництва. Основними завданнями фінансово-економічного контролю є виявлення та профілактика порушень у технології виробництва, які мають причинні зв'язки з випуском недоброякісної продукції, перевитратами сировини й матеріалів; невиконанням договірних зобов'язань; не конкурентоспроможністю продукції; збитковою роботою окремих суб'єктів господарювання. Ефективне вирішення зазначених завдань залежить від побудови системи фінансово-економічного контролю, на яку впливають особливості галузі, до якої належить об'єкт контролю.

Специфічні особливості контролю господарської діяльності у будівництві потребують використання нових методів та підходів до його організації. Відповідно, невирішеність багатьох проблем, пов'язаних з організацією фінансово-економічного контролю господарської діяльності підприємств цієї галузі набуває важливого значення для розвитку його концепції.

Питання організаційних та методологічних особливостей здійснення фінансово-економічного контролю у будівництві стало предметом дослідження багатьох науковців. Зокрема, проблемам організації та методики фінансово-економічного контролю присвячені праці М. Р. Фогарті, Акентьєва О. Б., Дікань Л. В., Котлярова А. В., Куцика П. О., Максимової В. Ф., Редченка К. І., Усача Б. Ф. та ін.

В сучасній економічній літературі під організацією фінансово-економічного контролю розглядають комплекс заходів, спрямованих на координацію дій взаємопов'язаних складових однієї системи з метою здійснення контролю за діяльністю певного суб'єкта господарювання. До таких складових відносять:

- суб'єкт контролю – контролюючі органи, уповноважені на проведення фінансово-економічного контролю в розрізі всіх його форм;
- контрольні дії – це операції порівняння (зіставлення) показників діяльності об'єкта контролю з певною нормою, що здійснюються контролюючими суб'єктами з метою виявлення, усунення та запобігання відхилень від цих норм;

- засоби фінансово-економічного контролю – інформаційно-законодавча база, яка забезпечує досягнення необхідного результату під час проведення фінансово-економічного контролю;
- способи фінансово-економічного контролю – конкретні шляхи досягнення визначеного результату за допомогою наявних засобів, зумовлених завданнями фінансово-економічного контролю;
- результат контрольних дій – узагальнюючий документ, який складається за результатами фінансово-економічного контролю залежно від його.

Проекція концепції організації контролю потребує чіткого визначення його суб'єкта. Він, як правило, встановлюється законодавством та розпорядчими документами суб'єктів господарювання. У свою чергу, форми, шляхи та засоби фінансово-економічного контролю залежать від його мети та завдань, які формуються під впливом галузевих особливостей діяльності господарюючих суб'єктів.

До особливостей діяльності будівельних підприємств, що мають вплив на організацію фінансово-економічного контролю у цій галузі можна віднести:

- у будівельному секторі, на відміну від багатьох інших, діє потужний інвестор у вигляді держави, який може розпоряджатися значними обсягами фінансових ресурсів та надавати їх для фінансування великих будівельних проектів за невелику плату або навіть безоплатно в рамках реалізації соціальних проектів;
- ціноутворення у будівництві регулюється низкою нормативних актів – Державних будівельних норм України, дотримання яких є обов'язковим при здійсненні будівельно-монтажних робіт за бюджетні кошти;
- для будівельних підприємств характерна велика тривалість виробничого циклу. Якщо на багатьох виробництвах він становить кілька годин, днів або місяців, то спорудження будівлі може тривати рік, два, а то й більше. Саме тому, враховуючи специфіку будівельної галузі, розроблено і затверджено ряд нормативних актів, ключовим з яких є П(С)БО 18 «Будівельні контракти»;
- у будівництві існує велика залежність від суміжників, що впливає на організацію обліку та контролю за дотриманням строків постачання матеріалів, виконання суміжних робіт;
- на практиці трапляється, що реальні витрати за договорами підряду перевищують заплановані. Така різниця свідчить про надзвичайну складність в організації та проведенні об'єктивного фінансового планування як для інвестора, так і для самої будівельної організації;
- будівельна галузь, більше ніж будь-яка інша галузь економіки, пов'язана із виникненням фінансових ризиків. Джерелами їх формування можуть бути як дії інвесторів, забудовників, так дії спеціалізованих підрядних організацій. Конфігурація фінансових ризиків на цих підприємствах спричинена багатьма чинниками: тривалістю інвестиційного циклу; вкладенням фінансових ресурсів у великих обсягах; залученням третіх осіб

до виконання інвестиційного проекту; обмеженістю ресурсів; наявністю зовнішніх умов, зокрема інфляційних процесів, тощо

Суб'єктами контролю будівельного підприємства виступають самі власники капіталу, вкладеного у підприємницьку діяльність та їхні уповноважені служби, а також державні контрольні органи та незалежні аудитори (аудиторські фірми).

Здійснення фінансово-економічного контролю будівельних підприємств органами державної фінансової інспекції відбувається шляхом проведення ревізії за умови наявності у вказаних підприємствах частки державної власності або залучення ними бюджетних коштів на спорудження будівельних об'єктів. Враховуючи законодавчо встановлені нормативи вартості будівельно-монтажних робіт, ціноутворення при будівництві є предметом контролю не лише власника підприємства, а і розпорядника бюджетних коштів.

Метою ревізії використання коштів, спрямованих на фінансування будівництва, є встановлення:

- обґрунтованості визначення потреби в фінансових ресурсах на будівництво;
- дотримання норм законодавства при використанні коштів, спрямованих на будівельні роботи;
- достовірності відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності фінансово-господарських операцій, пов'язаних з виконанням робіт.

Досягнення вказаної мети можливе за умови поєднання документальної та фактичної перевірки обсягу та вартості виконаних будівельно-монтажних робіт. Отримані в ході ревізії результати систематизуються і на підставі них складається акт та формуються висновки і пропозиції.

Організація системи управління витратами – проблема багатьох будівельних організацій, особливо з огляду особливості діяльності, такі як тривалість виробничого циклу, ризики діяльності. З огляду на це, діяльність будівельних організацій має бути прозорою, зростають вимоги до системи управління, яка має забезпечувати отримання оперативної та достовірної інформації до ухвалення відповідних рішень.

Особливо гостру потребу у цій інформації відчувають суб'єкти, котрі фінансують капітальне будівництво, тобто інвестори. Саме тому, незалежний аудит є необхідним для будівельних організацій.

Метою аудиту діяльності будівельних підприємств може бути як перевірка загалом фінансової звітності для надання достовірної інформації зовнішнім користувачам так і перевірка доходів та витрат підприємства за окремими договорами чи об'єктами будівництва.

Отже, запропоновані системи організації фінансово-економічного контролю на підприємствах будівельної галузі створюють усі передумови для ефективного контролю функціонування будівельного підприємства з метою забезпечення дотримання стратегічних цілей керівництва, збереження майна та його ефективного використання, формування своєчасної й достовірної

інформації про об'єкти будівництва, дотримання вимог державних будівельних норм та іншого законодавства у будівельній галузі. Проте, запропоновані системи можуть бути розширені та доповнені в залежності від організаційної структури, складності будівельних проектів, диференціації діяльності чи інших вимог до будівельної компанії.

Література

1. Бойко Р. Системи організації фінансово-економічного контролю на підприємствах будівельної галузі / Р. Бойко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – № 8-9. – С. 34-39.

2. Куцик П. О. Внутрішній контроль розрахункових операцій в системі управління будівельним підприємством / П. О. Куцик. // Вісник Львівської комерційної академії: Серія економічна. – 2013. – № 42. – С. 116-123.

3. Римар Г. А. Окремі аспекти контролю витрат у будівництві. / Г. А. Римар. // Стан і перспективи розвитку вітчизняної системи обліку: [колективна монографія]. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – С. 197–212.

УДК 336:657.37:006.032(091)

ГОЛУБКА Я.В., ЗОЗУЛЯК М.М.
Мукачівський державний університет

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ; англ. IFRS - International Financial Reporting Standards) були створені для підтримки стабільності у фінансовому світі, для максимально прозорого ведення фінансових операцій. Використання цих стандартів запобігає фальсифікації важливої фінансової інформації, що дозволяє інвесторам достовірно оцінити поточний стан та результати діяльності підприємств (компаній), в які плануються інвестиції. МСФЗ використовують чимало країн Євросоюзу, Азії та Південної Америки. Складання звітності за МСФЗ стало обов'язковою умовою обігу цінних паперів на світових фондових ринках. Обов'язкове використання МСФЗ в Україні запровадили порівняно недавно, а оновлені вимоги вступили в силу після внесення змін до законодавства про бухгалтерський облік та фінансову звітність. Ідея запровадження МСФЗ полягала в тому, щоб мати можливість порівнювати звітність підприємств різних країн.

У кінці ХХ століття відбувається офіційне прийняття міжнародних стандартів фінансової звітності, розширюється сфера використання МСФЗ у світі, а міжнародна система обліку набуває рис глобальної.

Історичні аспекти розвитку бухгалтерського обліку та фінансової звітності досліджувало у своїх працях багато вітчизняних і зарубіжних вчених, таких як: Ф.Ф. Бутинець, Й.Я. Даньків, Т.Ю. Дружиловська, М.Р. Лучко, Ю.А. Мізіковський, М.Я. Остап'юк, М.С. Пушкар, В.Г. Швець, Н. Мельник, А. Фаріон, Н. Верон, А. Денніс, С. Зефф та інші.

Історія створення МСФЗ сягає 1973 року, коли професійні організації Австралії, Великобританії, Ірландії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Мексики, США, Франції та Японії створили Комітет з міжнародних стандартів

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>